

Handläggare

Carina Örnstedt

Utvecklingsledare

Teknik- och serviceförvaltningen

Svar på samråd för reviderad avfallsplan VafabMiljö

Förslag till beslut

Tekniska nämnden beslutar att:

1. anta förvaltningens förslag på svar, daterat 2026-08-24, som svar på VafabMiljö's samråd för reviderad avfallsplan.

Beskrivning av ärendet

Enligt miljöbalken ska varje kommun ha en renhållningsordning som antas av kommunfullmäktige. Renhållningsordningen består av en avfallsplan och föreskrifter. Avfallsplanen är ett strategiskt dokument som visar hur arbetet ska bedrivas för att förbättra avfallshanteringen och minska avfallets mängd och farlighet. Den innehåller mål till 2030, delmål samt ett flertal aktiviteter som ska bidra till målpuppfyllelse. Många aktiviteter ansvarar och utför VafabMiljö på egen hand, medan medlemskommunerna ansvarar för att genomföra vissa av dem.

VafabMiljö ansvarar för att ta fram avfallsplanen och föreskrifterna, men enligt miljöbalken och förbundsordningen är det kommunfullmäktige i respektive medlemskommun som beslutar om renhållningsordningen. Avfallsplan 2020–2030 antogs av samtliga 12 medlemskommuners fullmäktige år 2020. Nu har VafabMiljö reviderat planen för perioden 2027–

2030 för att anpassa den till förändrad lagstiftning, nya arbetssätt och aktuella behov.

Teknik- och serviceförvaltningens bedömning

Förvaltningen är i huvudsak positiv till förslaget till reviderad avfallsplan. Planens tydligare fokus på att förebygga avfall, öka återanvändningen, förbättra materialåtervinningen och säkerställa en trygg avfallshantering ligger väl i linje med kommunens arbete för en hållbar resursanvändning.

Förvaltningen bedömer samtidigt att vissa delar behöver förtydligas för att planen ska få avsedd effekt och för att undvika att frågor som tidigare haft ett tydligt utpekat ansvar faller mellan olika aktörer. Därför behöver planen kompletteras inom följande områden:

- Ansvarsfördelningen mellan VafabMiljö, medlemskommunerna och kommunernas verksamheter.
- Hur tidigare utpekade uppdrag och strategier ska hanteras efter revideringen
- Ansvar för hantering av sopsand, massor, fosforinnehållande material, avloppsslam, lakvatten och annat förorenat vatten.
- Ansvar för strategiskt arbete med kretslopp av näringsämnen såsom fosforinnehållande material.
- Enköpings kommuns aktiviteter för minskad nedskräpning.
- Vilka kommunala verksamheter som varit delaktiga i framtagandet av den reviderade planen.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till reviderad avfallsplan kan medföra ökade kostnader för tekniska nämnden genom behov av förändrade arbetssätt, utbildningsinsatser, uppföljning samt investeringar i exempelvis sorteringslösningar och anpassningar av kommunala fastigheter. Krav på ökad återanvändning och minskade mängder bygg- och rivningsavfall kan även påverka planering och genomförande av bygg- och anläggningsprojekt.

På längre sikt bedöms planen kunna bidra till minskade kostnader genom minskade inköp, längre livslängd på produkter och material, ökat återbruk, minskat matsvinn samt minskade mängder restavfall. Minskad nedskräpning kan även reducera kommunens kostnader för renhållning av offentliga miljöer.

De samlade ekonomiska konsekvenserna är beroende av hur aktiviteterna konkretiseras och hur ansvar och finansiering fördelas mellan VafabMiljö och medlemskommunerna.

Sociala eller miljömässiga konsekvenser

Förslaget bedöms medföra positiva miljömässiga konsekvenser. Genom ökat fokus på avfallsförebyggande arbete, återanvändning och materialåtervinning kan användningen av jungfruliga råvaror, energianvändningen och klimatpåverkan minska. För tekniska nämndens verksamheter finns särskild potential inom fastighetsförvaltning, bygg- och anläggningsprojekt, måltidsverksamhet och skötsel av allmän plats.

Minskat matsvinn, förbättrad utsortering, ökat återbruk av byggmaterial och minskad nedskräpning bidrar sammantaget till en mer effektiv resurshushållning och minskad miljö- och klimatpåverkan.

Förslaget bedöms även medföra positiva sociala konsekvenser. Minskad nedskräpning bidrar till renare, attraktivare och tryggare offentliga miljöer. Utvecklade system för återbruk och reparation kan också skapa möjligheter till samverkan med arbetsmarknadsinsatser, praktik och sysselsättning.

Vid utveckling av nya system för sortering och avfallshantering behöver tillgänglighet och användbarhet för olika grupper beaktas. Förändrade arbetssätt inom kommunens verksamheter innebär också behov av tydlig information, utbildning och stöd till medarbetarna.

Beslutsunderlag

Följande handlingar har legat till grund för beslutet:

- TSF_Remissvar_Samråd_Reviderad avfallsplan VafabMiljö_2026-08-24
- TSF_Tjänsteskrivelse_Remissvar_Samråd_Reviderad avfallsplan VafabMiljö_2026-08-24

Ansvariga tjänstepersoner

Tjänsteskrivelsen är fastställd av följande:

- Anna Sjödin, förvaltningschef
- Frida Magnusson, stabschef

Sändlista

Beslutet skickas till:

- VafabMiljö, för åtgärd